

מדינת ישראל
משרד החינוך

א. סוג הבחינה: בגרות לבתי ספר על-יסודיים
 ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
 מועד הבחינה: קיץ תשע"ג, 2013
 מספר השאלון: 131,001205

תנ"ך

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
 פרק ראשון – קטעים שנלמדו – (22x4) – 88 נקודות
 פרק שני – קטע שלא נלמד – (4x3) – 12 נקודות
 סה"כ – 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.
 (2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתוב ולפיסוק.

הערה: בקטעים המצולמים מן התנ"ך בא השם המפורש בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
 רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

תנ"ך, קיץ תשע"ג, מס' 131,001205

- 2 -

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון — קטעים שנלמדו (88 נקודות)

ענה על ארבע מהשאלות 1-5 (לכל שאלה — 22 נקודות).

בכל אחת מהשאלות שבחרת ענה על סעיף א (חובה) (10 נקודות).

ועל שניים מהסעיפים ב-ד (לכל סעיף — 6 נקודות).

1. היסטוריוגרפיה

קרא מלכים ב, כ"ד, 8-20.

בן ח
 שְׁמֹנֶה עָשָׂר שָׁנָה יְהוֹיָכִן בְּמִלְכּוֹ וְשָׁלֹשׁ חֳדָשִׁים מֶלֶךְ ט
 בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ נְחֻשְׁתָּא בַת-אֲלַנְתָן מִירוּשָׁלַם: וַיַּעַשׂ י
 הָרַע בְּעֵינֵי ה' כְּכָל אֲשֶׁר-עָשָׂה אָבִיו: בַּעַת הַהִיא עָלָה
 עֲבָדֵי נְבֻכַדְנֶאֶצַּר מֶלֶךְ-בָּבֶל יְרוּשָׁלַם וַתָּבֵא הָעִיר בַּמָּצוֹר: יא
 וַיָּבֵא נְבֻכַדְנֶאֶצַּר מֶלֶךְ-בָּבֶל עַל-הָעִיר וְעַבְדָּיו צָרִים עָלֶיהָ:
 יב וַיֵּצֵא יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ-יְהוּדָה עַל-מֶלֶךְ בָּבֶל הוּא וְאִמּוֹ וְעַבְדָּיו
 וְשָׂרָיו וְסָרִיסָיו וַיִּקַּח אֹתוֹ מֶלֶךְ בָּבֶל בַּשָּׁנָה שְׁמֹנֶה לְמַלְכוֹ:
 יג וַיֵּצֵא מִשָּׁם אֶת-כָּל-אֹצְרוֹת בֵּית ה' וְאֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ
 וַיִּקְצֹץ אֶת-כָּל-כְּלֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל
 יד בַּהִיכָל ה' כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה': וְהִגִּילָה אֶת-כָּל-יְרוּשָׁלַם וְאֶת-
 עֲשָׂרֵת הַשָּׂרִים וְאֶת כָּל-גְּבוּרֵי הַחֵיל עֲשָׂרָה אֲלָפִים גֹּלָה וְכָל- ט
 הַחֲרָשׁ וְהַמְּסֹגֵר לֹא נִשְׁאַר זֹלָת דָּלַת עַם-הָאָרֶץ: וַיִּגַּל אֶת-
 יְהוֹיָכִין בְּבִלְהָ וְאֶת-אִם הַמֶּלֶךְ וְאֶת-נָשֵׁי הַמֶּלֶךְ וְאֶת-סָרִיסָיו טז
 וְאֶת אוֹלֵי הָאָרֶץ הַזֹּלִיךְ גֹּלָה מִירוּשָׁלַם בְּבִלְהָ: וְאֶת כָּל-
 אֲנָשֵׁי הַחֵיל שִׁבְעַת אֲלָפִים וְהַחֲרָשׁ וְהַמְּסֹגֵר אֲלֵף הַכֹּל
 גְּבוּרִים עָשִׂי מִלְחָמָה וַיָּבִיֵּאֵם מֶלֶךְ-בָּבֶל גֹּלָה בְּבִלְהָ: יז
 יח וַיִּמְלֹךְ מֶלֶךְ-בָּבֶל אֶת-מַתַּנְיָה דָּדוֹ תַּחְתָּיו וַיִּסַּב אֶת-
 שְׁמוֹ צְדַקְיָהוּ: בֶּן-עֲשָׂרִים וְאַחַת שָׁנָה צְדַקְיָהוּ
 בְּמִלְכּוֹ וְאַחַת עֲשָׂרָה שָׁנָה מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ יט
 חֲמוּטַל בַּת-יִרְמְיָהוּ מִלְּבָנָה: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי ה' כְּכָל
 כ אֲשֶׁר-עָשָׂה יְהוֹיָקִים: כִּי וְעַל-אֵף ה' הִיתָה בִּירוּשָׁלַם
 וּבִיהוּדָה עַד-הַשְּׁלֹכוֹ אֹתָם מֵעַל פְּנֵיו וַיִּמְרֹד צְדַקְיָהוּ בְּמֶלֶךְ
 בָּבֶל:

תנ"ך, קיץ תשע"ג, מס' 131,001205

- 3 -

ענה על סעיף א (חובה).

א. (1) בקטע שלפניך מתוארת גלות יהויכין.

פֶּרֶט אילו קבוצות הוגלו, לאן, ובאיזו שנה (על פי ספירת הנוצרים). (6 נקודות)

(2) הסבר מדוע הגלה נבוכדנאצר דווקא קבוצות אלה (שצינת בסעיף 1). (4 נקודות)

ענה על שניים מהסעיפים ב-ד.

ב. (1) קרא פסוקים 8-9 שלפניך.

הכתוב מביא פרט אחד בלבד בנוגע להתנהגות של יהויכין. מהו הפרט?

(2 נקודות)

(2) הסבר כיצד פרט זה (שצינת בסעיף ב1) ותיאור האירועים בעת מלכות יהויכין

משרתים את מגמת ההיסטוריוגרף של ספר מלכים. (4 נקודות)

ג. (1) קרא פסוק 15 שלפניך, וגם **מלכים ב**, כ"ה, 27-30.

אף שמחבר ספר מלכים מספר על חורבן יהודה, הוא מסיים את ספרו בפרט חיובי.

מהו פרט זה, וכיצד הוא מסיים באופן חיובי את הסיפור על יהויכין ועל מלכות בית דוד?

ד. (1) קרא פסוקים 17-18 שלפניך.

(1) הסבר כיצד עלה צדקיהו לשלטון. בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

(2) קרא פסוק 17 ופסוק 20 שלפניך, וגם **מלכים ב**, כ"ה, 7.

בעקבות המסופר על צדקיהו בפסוקים אלה – כיצד אפשר להסביר שהבבלים

הענישו אותו בעונש חמור ואכזרי כל כך? (4 נקודות)

2. נבואה

קרא ירמיה, כ"ו, 1-16.

א בראשית ממלכות יהוֹקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הָיָה הַדְּבָר הַזֶּה מֵאֵת ה' ב לאמר: כֹּה אָמַר ה' עֹמֵד בַּחֲצַר בַּיִת־ה' וְדַבַּרְתָּ עַל־ כֻּלְּעַרְי יְהוּדָה הַפְּאִים לְהַשְׁתַּחֲוֹת בַּיִת־ה' אֵת כֻּלְּ־ הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְדַבֵּר אֵלֵיהֶם אֶל־הָרַע דָּבָר: אוֹלֵי יִשְׁמְעוּ וַיֵּשְׁבוּ אִישׁ מִדְּרָכּוֹ הָרַע וּנְחַמְתִּי אֶל־הָרַעָה אֲשֶׁר אֲנִי חֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת לָהֶם מִפְּנֵי רָע מַעֲלָלֵיהֶם: וְאָמַרְתָּ אֵלֵיהֶם כֹּה אָמַר ה' אִם־לֹא תִשְׁמְעוּ אֵלַי לִלְכַת בְּתוֹרֹתַי אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם: לִשְׁמַע עַל־דְּבָרֵי עַבְדֵי הַנְּבִאִים אֲשֶׁר אֲנִי שֹׁלַח אֵלֵיכֶם וְהִשְׁכַּם וְשָׁלַח וְלֹא שִׁמְעַתֶּם: וְנָתַתִּי אֶת־ הַבַּיִת הַזֶּה כְּשֵׁלָה וְאֶת־הָעִיר הַזֹּאתָה אֶתֵּן לְקַלְלָה לְכָל גּוֹי הָאָרֶץ: וַיִּשְׁמְעוּ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִאִים וְכָל־הָעָם אֶת־יְרֵמְיָהוּ מְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּבַיִת ה' וַיְהִי כִכְלוֹת יְרֵמְיָהוּ לְדַבֵּר אֵת כֻּלְּ־אֲשֶׁר־צִוָּה ה' לְדַבֵּר אֶל־כָּל־ הָעָם וַיִּתְפָּשׂוּ אֹתוֹ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִאִים וְכָל־הָעָם לֵאמֹר מוֹת תָּמוּת: מִדּוּעַ נִבִּית בְּשֵׁם־ה' לֵאמֹר כִּשְׁלוֹ יִהְיֶה הַבַּיִת הַזֶּה וְהָעִיר הַזֹּאת תִּחְרַב מֵאִין יוֹשֵׁב וַיִּקְהַל כָּל־הָעָם אֶל־יְרֵמְיָהוּ בְּבַיִת ה': וַיִּשְׁמְעוּ שְׂרֵי יְהוּדָה אֵת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיַּעֲלוּ מִבַּיִת־הַמֶּלֶךְ בַּיִת ה' וַיֵּשְׁבוּ בַּפֶּתַח שַׁעַר־ה' הַחֲדָשׁ: וַיֹּאמְרוּ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִאִים אֶל־הַשְּׂרִים וְאֶל־כָּל־הָעָם לֵאמֹר מִשְׁפַּט־מוֹת לְאִישׁ הַזֶּה כִּי נִבְּא אֶל־הָעִיר הַזֹּאת כֹּאֲשֶׁר שִׁמְעַתֶּם בְּאָזְנֵיכֶם: וַיֹּאמֶר יְרֵמְיָהוּ אֶל־כָּל־הַשְּׂרִים וְאֶל־כָּל־ הָעָם לֵאמֹר ה' שִׁלַּחְנִי לְהַנְּבִא אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה וְאֶל־הָעִיר הַזֹּאת אֵת כֻּלְּ־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שִׁמְעַתֶּם: וְעַתָּה הֵיטִיבוּ דְרָכֵיכֶם וּמַעֲלָלֵיכֶם וּשְׁמְעוּ בְּקוֹל ה' אֱלֹהֵיכֶם וַיִּנָּחֶם ה' אֶל־הָרַעָה אֲשֶׁר דָּבַר עֲלֵיכֶם: וְאֲנִי הֲנִי בִידְכֶם עֹשׂוֹלֵי כְּטוֹב

הזאת

תנ"ך, קיץ תשע"ג, מס' 1205.00.131

- 5 -

ט וְכִישָׁר בְּעֵינֵיכֶם: אַךְ וַיֵּדַע תְּדַעוּ כִּי אִסְמַמְתִּים אֹתָם אֶתִּי
 כִּי־דָם נָקִי אֶתֶם נָתַנְתֶּם עָלֵיכֶם וְאֵל־הָעִיר הַזֹּאת וְאֵל־יֹשְׁבֵיהָ
 כִּי בְאֵמַת שְׁלַחְנִי הֵי עָלֵיכֶם לְדַבֵּר בְּאָזְנֵיכֶם אֵת כָּל־
 טו הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: וַיֹּאמְרוּ הַשָּׂדִים וְכָל־הָעֵם
 אֶל־הַכֹּהֲנִים וְאֶל־הַנְּבִיאִים אֵין־לָאִישׁ הַזֶּה מִשְׁפָּט־מוֹת כִּי
 בָּשָׂם הֵי אֱלֹהֵינוּ דְבַר אֱלֵינוּ:

ענה על סעיף א (חובה).

- א. (1) היכן ירמיהו משמיע את נבואתו, ומדוע הוא מנבא דווקא שם? (5 נקודות)
 (2) מה התכוונו הכוהנים והנביאים לעשות לירמיהו בעקבות נבואתו? האם כוונתם מומשה?
 נמק. (5 נקודות)

ענה על שניים מהסעיפים ב-ד.

- ב. קרא פסוקים 8-9 שלפניך.
 יש הטוענים כי הכוהנים חששו שדברי ירמיהו עלולים לפגוע במעמדם.
 מדוע דברי ירמיהו על שילה (פסוקים 6, 9) יכולים לפגוע במעמד הכוהנים?
 ג. קרא פסוקים 9, 15-16 שלפניך.
 (1) במה מאשימים את ירמיהו על פי פסוקים אלה? (3 נקודות)
 (2) קרא גם **דברים**, י"ח, 18-20.
 על מה בחוק **בדברים** מסתמכים אלה המאשימים את ירמיהו? הסבר. (3 נקודות)
 ד. קרא פסוקים 12-16 שלפניך.
 הסבר שלושה טיעונים שטוען ירמיהו שמסייעים לו להגן על עצמו במשפט. בסס את דבריך על
 הכתוב.

תנ"ך, קיץ תשע"ג, מס' 131,001205

- 6 -

3. חוק

קרא דברים, ו', 14-4.

שִׁמְעוּ יִשְׂרָאֵל הִ' אֱלֹהֵינוּ הִ' אֶחָד: וְאַהֲבַת אֵת הִ'
 אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדְךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְךָ הַיּוֹם עַל־לִבְּךָ: וְשָׁנַנְתָּם לְבָמֶךָ
 וּדְבַרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכֶכְךָ וּבְקוֹמֶךָ:
 וְקִשְׁרַתָּם לְאוֹת עַל־יָדְךָ וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וְכַתַּבְתָּם
 עַל־מְזוֹזֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ: וְהָיָה כִּי־יֵבֵיאוּךָ הִ'
 אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
 וְלַיַּעֲקֹב לֵאמֹר לְתַת לְךָ עָרִים גְּדֹלוֹת וְטֹבֹת אֲשֶׁר לֹא־בְנִיתָ: וּבָתִּים
 מְלֵאִים כָּל־טוֹב אֲשֶׁר לֹא־מְלֵאתָ וּבְדַת חֲצוּבִים אֲשֶׁר לֹא־
 חִצַּבְתָּ כְּרָמִים וְזֵיתִים אֲשֶׁר לֹא־נִטְעַתָּ וְאָכַלְתָּ וְשִׂבַּעְתָּ: הַשְּׁמֹר
 לְךָ פְּרֻת־שִׁכְח אֶת־הִ' אֲשֶׁר הוֹצִיאָךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית
 עַבְדִּים: אֵת־הִ' אֱלֹהֶיךָ תִירָא וְאֵתוֹ תַעֲבֹד וּבְשֵׁמוֹת שְׁבַע: לֹא
 תִלְכּוּן אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר סָבִיבוֹתֶיכֶם:

- 7 -

תנ"ך, קיץ תשע"ג, מס' 131,001205

ענה על סעיף א (חובה).

- א.** (1) לדברים הנאמרים בפסוק 4 שלפניך יש מעמד מכונן בתרבות היהודית לאורך הדורות. הסבר מדוע. (6 נקודות)
- (2) הסבר כיצד הדרישה בפסוק 14 משלימה את הדברים הנאמרים בפסוק 4. (4 נקודות)

ענה על שניים מהסעיפים ב-ד.

ב. קרא פסוקים 7-9 שלפניך.

מכל אחד משלושה פסוקים אלה נלמדו הלכות ונקבעו שלושה מנהגים, שנעשו חלק מאורח החיים היהודי.

הסבר מהו המנהג שנקבע על פי כל אחד מן הפסוקים.

ג. "ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך" (פסוק 5).

קרא את דברי רמב"ם על פסוק זה:

בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים, ויראה מהם חכמתו [של ה'] שאין לה

ערך ולא קץ, מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול...

עם איזה קושי בפסוק 5 רמב"ם מתמודד, וכיצד הוא פותר את הקושי?

ד. קרא פסוקים 10-13 בקטע שלפניך, וגם דברים, י"ב, 2-4.

בפסוק 12 שלפניך משה מזהיר את בני ישראל פן ישכחו את ה' כשיגיעו לארץ.

ציין שתי סיבות אפשריות לאזהרה זו: סיבה המבוססת על טבע האדם, על פי הנרמז בפסוקים

11-12, וסיבה המבוססת על המצב בכנען, על פי המתואר בדברים, י"ב, 2-4.

4. חכמה

קרא איוב, א'.

א איש היה בארץ עוין איוב שמו והיה האיש ההוא תם וישר
 ב וירא אלהים וסר מרע: ויולדו לו שבעה בנים ושלוש בנות:
 ג ויהי מקנהו שבעת אלפי צאן ושלושת אלפי גמלים וחמש
 ד מאות צמד בקר וחמש מאות אתונות ועבדה רבה מאד ויהי
 ה האיש ההוא גדול מכל בני קדם: והלכו בניו ועשו משתה
 ויתן איש יומו ושלחו וקראו לשלושת אחיהם לאכל
 ו לשתות עמם: ויהי כי הקיפו ימי המשתה וישלח איוב
 ז ויקדשם והשכים בבקר והעלה עלות מספר פלס כי אמר
 ח איוב אולי חטאו בני וברכו אלהים בלבבם ככה יעשה איוב
 ט כל הימים: ויהי היום ויבאו בני האלהים
 י להתעב על-ה' ויבוא גם השטן בתוכם: ויאמר ה'
 יא אל-השטן מאין תבא ויען השטן את-ה' ויאמר משוט
 יב בארץ ומהתהלך בה: ויאמר ה' אל-השטן השמת לבך
 יג על-עבדי איוב כי אין כמהו בארץ איש תם וישר ירא אלהים
 יד וסר מרע: ויען השטן את-ה' ויאמר החנם ירא איוב
 טו אלהים: הלא את שכת בעדו ובעד ביתו ובעד כל אשר-לו
 טז מסביב מעשה ידיו ברכת ומקנהו פרץ בארץ: ואולם שלח
 טז נא ירך וגע בכל אשר-לו אם-לא על-פניך יברכך: ויאמר
 טז ה' אל-השטן הנה כל אשר-לו בידך רק אליו אל-תשלח
 טז ירך ויצא השטן מעם פני ה': ויהי היום ובניו ובנותיו אכלים
 טז ושתיים יין בבית אחיהם הבכור: ומלאך בא אל-איוב ויאמר
 טז הבקר היו חדשות והאתנות רעות על-ידיהם: ותפל שבא
 טז ותקחם ואת-הנערים הכו לפי-חרב ואמלטה רק-אני לבדי
 טז להגיד לך: עוד וזה מדבר וזה בא ויאמר איש אלהים נפלה
 טז מן השמים ותבער בעזאן ובנערים ותאכלם ואמלטה רק-אני
 טז לבדי להגיד לך: עוד וזה מדבר וזה בא ויאמר בשדים שמו
 טז שלשה ראשים ופשטו על-הגמלים ויקחו ואת-הנערים

יח הכו לפי־חֶרֶב וְאִמְלִטָה רַק־אֲנִי לְבִדִי לְהַגִּיד לְךָ: עַד זֶה מִדְּפָר
 וְזֶה בָּא וַיֹּאמֶר בְּנִיךָ וּבְנוֹתֶיךָ אֲכָלִים וְשָׂתִים יַיִן בְּבֵית אַחֵיהֶם
 יט הַבְּכוֹר: וְהִנֵּה רוּחַ גְּדוּלָה בָּאָה וּמַעֲבֵר הַמִּדְּפָר וַיַּעַל בְּאַרְבַּע
 פְּנוֹת הַבַּיִת וַיִּפֹּל עַל־הַנְּעָרִים וַיָּמוּתוּ וְאִמְלִטָה רַק־אֲנִי לְבִדִי
 כ להַגִּיד לְךָ: וַיִּקַּם אִיּוֹב וַיִּקְרַע אֶת־מְעָלוֹ וַיִּגְזַן אֶת־רֹאשׁוֹ וַיִּפֹּל
 כא אָרְצָה וַיִּשְׁתַּחֲוֶה: וַיֹּאמֶר עָרֶם יֵצְתִי מִבֶּטֶן אִמִּי וְעָרֶם אָשׁוּב
 כב שְׂמָה הָיָה נִתֵּן וְהָיָה לִקְחַת יְהִי שֵׁם הָיָה מִבְּדָךְ: בְּכָל־זֹאת
 לֹא־חָטָא אִיּוֹב וְלֹא־נָתַן תְּפִלָּה לְאֱלֹהִים:

ענה על סעיף א (חובה).

- א. (1) מצבו הכלכלי והמשפחתי של איוב בתחילת הפרק שונה ממצבו בסוף הפרק. ציין שלושה פרטים שבהם ניכר השוני בין מצבו של איוב בתחילת הפרק למצבו בסוף הפרק. (5 נקודות)
- (2) "בשורת איוב" היא ביטוי שפירושו ידיעות רעות ומרות מאוד. הסבר מדוע דווקא שמו של איוב נזכר בביטוי זה. (5 נקודות)
- ענה על שניים מהסעיפים ב-ד.
- ב. קרא פסוקים 13-19 שלפניך. על פי פסוקים אלה, הדרך שבה איוב מתוודע לאסונות מעצימה את הסבל שלו. הדגם והסבר שלוש דרכים בעיצוב הסיפור המלמד על כך.
- ג. קרא פסוקים 20-21 שלפניך. בדברי איוב בפסוק 21 יש אמירה רציונלית ואמירה אמונית. הסבר כל אחת מהן.
- ד. הפרק שלפניך מציג שתי תשובות אפשריות על השאלה מה עשוי להניע את איוב להיות ירא אלוהים. ראה אלוהים.
- הסבר את שתי התשובות. בסס את דבריך על הכתוב.

5. סיפורי האבות

קרא בראשית, כ"ט, 1-20.

א וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב
 ב רַגְלָיו וַיֵּלֶךְ אֶרְצָה בְּנֵי־קָדֶם: וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר בְּשָׂדֶה וְהִנֵּה־
 ג שֵׁם שְׁלֹשָׁה עֵדְרֵי־צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ כִּי מִן־הַבְּאֵר הַהוּא
 ד יִשְׁקוּ הָעֵדְרִים וְהָאֶבֶן גְּדֹלָה עַל־פִּי הַבְּאֵר: וְנֹאסְפו־שָׂמָּה
 ה כָּל־הָעֵדְרִים וַיִּגְלְלוּ אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקוּ אֶת־הַצֹּאן
 ו וְהִשִּׁיבוּ אֶת־הָאֶבֶן עַל־פִּי הַבְּאֵר לְמַקְוֶה: וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב
 ז אַחֵי מֵאִין אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מִחֶרֶן אָנַחְנוּ: וַיֹּאמֶר לָהֶם הִידְעֶתֶם
 ח אֶת־לִבִּי בֶן־נְחוּד וַיֹּאמְרוּ יָדַעְנוּ: וַיֹּאמֶר לָהֶם הַשְּׁלוֹם לָו
 ט וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם וְהִנֵּה רָחֵל בָּתּוֹ בָּאָה עִם־הַצֹּאן: וַיֹּאמֶר הֵן
 י עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל לֹא־עַתְּ הָאֶסְפֵּה הַמִּקְנֶה הַשְּׁקוּ הַצֹּאן וּלְכוּ
 כ רְעוּ: וַיֹּאמְרוּ לֹא נוֹכַל עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָל־הָעֵדְרִים וַיִּגְלְלוּ
 ל אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקִינוּ הַצֹּאן: עוֹדְנוּ מְדַבֵּר עִמָּם
 מ וְרָחֵל בָּאָה עִם־הַצֹּאן אֲשֶׁר לְאִבְיָהָ כִּי רָעָה הוּא: וַיְהִי
 נ כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל בַּת־לֵבָן אַחֵי אִמּוֹ וְאֶת־צֹאן
 ס לֵבָן אַחֵי אִמּוֹ וַיֵּגֶשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר
 ע וַיִּשָּׂק אֶת־צֹאן לֵבָן אַחֵי אִמּוֹ: וַיִּשָּׂק יַעֲקֹב לְרָחֵל וַיִּשָּׂא
 פ אֶת־קִלּוֹ וַיִּבְדֵּךְ: וַיִּגַּד יַעֲקֹב לְרָחֵל כִּי אַחֵי אִבְיָהָ הוּא וְכִי
 צ בְּזִדְבָקָה הוּא וַתֵּרֶץ וַתִּגַּד לְאִבְיָהָ: וַיְהִי כִשְׂמֹעַ לֵבָן אֶת־
 כ טִשְׁמַע וַיַּעֲקֹב בֶּן־אָחִיתּוֹ וַיֵּרֶץ לְקַדְּאֵתּוֹ וַיַּחֲבֹק־לוֹ וַיִּנְשָׁק־לוֹ
 ד וַיְבִיֵּאֵהוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּסְפֹּר לְלֵבָן אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה:
 ה וַיֹּאמֶר לוֹ לֵבָן אַךְ עַצְמִי וּבִשְׂרֵי אֶתָּה וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים:
 ו וַיֹּאמֶר לֵבָן לְיַעֲקֹב הֲכִי־אֶחֱי אֶתָּה וַעֲבַדְתָּנִי חֲנֹם הַגִּידָה
 ז לִי מַה־מִּשְׁפָּרְתְּךָ: וּלְלֵבָן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לְאָה
 ח וְשֵׁם הַקְּטָנָה רָחֵל: וַעֲיִנֵּי לְאָה רַבּוֹת וְרָחֵל הִיְתָה יַפְתָּ־
 ט תָּאֵר וַיַּפֵּת מְרֹאָה: וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדְךָ
 י שִׁבְעַ שָׁנִים בְּרָחֵל בְּתֶךָ הַקְּטָנָה: וַיֹּאמֶר לֵבָן טוֹב תַּתִּי
 כ אֶתָּה לְךָ מִתַּתִּי אֶתָּה לְאִישׁ אַחֵר שְׂבָה עֲמָדִי: וַעֲבַד יַעֲקֹב
 ל בְּרָחֵל שִׁבְעַ שָׁנִים וַיְהִיו בְּעֵינָיו כִּימֵים אַחֲדִים בְּאֵהֲבָתּוֹ
 מ אֶתָּה:

תנ"ך, קיץ תשע"ג, מס' 001205, 131

- 11 -

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים 13-20 שלפניך.

- (1) מהי הקרבה המשפחתית בין יעקב ללבן? בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)
- (2) מה ביקש יעקב מלבן, ומה היה מוכן לתת לו בתמורה? (6 נקודות)

ענה על שניים מהסעיפים ב-ד.

ב. קרא פסוקים 1-10 שלפניך.

- (1) הסבר את הביקורת של יעקב על התנהגות הרועים, וכתוב מה היה, לדבריהם, הצידוק להתנהגותם. (3 נקודות)
- (2) קרא את פירוש חזקוני שלפניך:
'השקו הצאן ולכו רעי', למה היה ליעקב לומר להם כל כך, אלא מתיירא היה שמא תלך לה רחל עם הרועים, והוא היה רוצה לדבר עמה.

על פי פירוש "חזקוני", מדוע פנה יעקב אל הרועים? (3 נקודות)

ג. אהבה עשויה להפיק מאדם כוח, ויכולה להפיק רכות ורגשנות.

בסס את שני חלקי הקביעה הזאת על פסוקים 8-11 שלפניך.

ד. קרא פסוקים 16-20 שלפניך.

- (1) מדברי לבן בפסוק 19 אפשר ללמוד שלבן אינו מתחייב להיענות לבקשת יעקב. בסס קביעה זו על הפסוק. (2 נקודות)
- (2) האמירה "ברחל בתך הקטנה" שאמר יעקב ללבן עשויה ללמד כי יעקב חשד שלבן ירמה אותו.
הסבר טענה זו. (4 נקודות)

פרק שני — קטע שלא נלמד (12 נקודות)

ענה על שלוש שאלות: על שאלה 6 (חובה), ועל שתיים מהשאלות 7-9 (לכל שאלה — 4 נקודות).

קרא שמואל א, ל', 1-10, 16-26.

שמואל א, ל', 1-10

א ויהי בבא דוד ואנשיו צקלג ביום השלישי ועמלקי פשוטו אל-נגב ואל-צקלג ויכו את-צקלג וישדפו אתה באש: וישבו את-הנשים אשר-בה מקטן ועד גדול לא המיתו איש וינהגו וילכו לדרום: ויבא דוד ואנשיו אל-העיר והנה שרופה באש ונשיהם ובניהם ובנותיהם נשבו: וישא דוד והעם אשר-אתו את-קולם ויבכו עד אשר איך בהם כח לבכות: ושתי נשי-דוד נשבו אחינעם היזרעלית ואביגיל אשת נבל הפרמלי: ותער לדוד מאד כי-אמרו העם לסקלו כי-מדה נפש כל-העם איש על-בנו ועל-בנתיו ויתחזק דוד בַּה' אלהיו: ויאמר דוד אל-אביתר הכהן בן-אחימלך הגישה-נא לי האפוד ויגש אביתר את-האפוד אל-דוד: וישאל דוד בַּה' לאמר ארדף אחרי הגדוד-הזה האשגנו ויאמר לו דדף כי-השג תשיג והצל תציל: וילך דוד הוא ושש-מאות איש אשר אתו ויבאו עד נחל הבשור והנותרים עמדו: וירדף דוד הוא וארבע-מאות איש ועמדו מאתיים איש אשר פגרו מעבר את-נחל הבשור:

שמואל א, ל', 16-26

טו ויִרְדְּהוּ וְהָנָה נֹטְשִׁים עַל-פְּנֵי כָל-
הָאָרֶץ אֹכְלִים וְשׂוֹתִים וְחֹגְגִים בְּכָל הַשְּׁלָל הַגָּדוֹל אֲשֶׁר לָקְחוּ
יז מֵאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וּמֵאֶרֶץ יְהוּדָה: וַיִּכַּס דָּוִד מִהִנְשָׁף וְעַד-הָעֶרֶב
לְמַחֲרָתָם וְלֹא-נִמְלֹט מֵהֶם אִישׁ כִּי אִם-אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ-
יח נָעַר אֲשֶׁר-דָּרְכָבוּ עַל-הַגְּמָלִים וַיִּנָּסוּ: וַיַּעַל דָּוִד אֶת כָּל-אֲשֶׁר
יט לָקְחוּ עִמָּלְק וְאֶת-שְׁתֵּי נָשָׁיו הַצֵּיל דָּוִד: וְלֹא נִעְדַּד-לָהֶם מִן-
הַקְּטָן וְעַד-הַגָּדוֹל וְעַד-בָּנִים וּבָנוֹת וּמִשְׁלָל וְעַד כָּל-אֲשֶׁר
כ לָקְחוּ לָהֶם הַכֹּל הֵשִׁיב דָּוִד: וַיִּקַּח דָּוִד אֶת-כָּל-הַצֹּאֵן וְהַבְּקָר
כא נִהְגוּ לִפְנֵי הַמִּקְנֵה הַהוּא וַיֹּאמְרוּ זֶה שְׁלַל דָּוִד: וַיָּבֵא דָּוִד אֶל-
מֵאֹתֵים הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר-פָּגְרוּ מִלְכַת וְאַחֲרֵי דָּוִד וַיִּשְׁיִבֵם בְּנַחַל
הַבְּשׂוֹר וַיַּצִּאוּ לָקְרָאת דָּוִד וּלְקְרָאת הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיִּגַּשׁ דָּוִד
כב אֶת-הָעָם וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם: וַיַּעַן כָּל-אִישׁ
רע וּבִלְיַעַל מִהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הִלְכוּ עִם-דָּוִד וַיֹּאמְרוּ יַעַן אֲשֶׁר
לא-הִלְכּוּ עִמָּי לֹא-נָתַן לָהֶם מִהַשְּׁלָל אֲשֶׁר הִצַּלְנוּ כִּי אִם-
כג אִישׁ אֶת-אִשְׁתּוֹ וְאֶת-בָּנָיו וַיִּנְהָגוּ וַיִּלְכּוּ: וַיֹּאמֶר
דָּוִד לֹא-תַעֲשׂוּ כֵן אַחֵי אֵת אֲשֶׁר-נָתַן ה' לָנוּ וַיִּשְׁמַד אֶתְנוּ
כד וַיִּתֵּן אֶת-הַגָּדוֹד הַבָּא עָלֵינוּ בְּיַדְנוּ: וּמִי יִשְׁמַע לָכֶם לְדַבֵּר
הַזֶּה כִּי פָחַק הַהוֹרֵד בְּמִלְחָמָה וּכְחָלַק הַיֹּשֵׁב עַל-הַכְּלָיִם
כה יַחֲדוּ יַחְלִקוּ: וַיְהִי מֵהַיּוֹם הַהוּא וּמֵעַלָּה וַיִּשְׁמָה
כו לַחֹק וּלְמִשְׁפַּט לְיִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה: וַיָּבֵא
דָּוִד אֶל-צִקְלָג וַיִּשְׁלַח מִהַשְּׁלָל לְזִקְנֵי יְהוּדָה לְרַעְיָהוּ לְאֹמֶר
הִנֵּה לָכֶם בְּרָכָה מִשְׁלַל אִבְי ה':

הַיָּרֵד

ענה על שאלה 6 (חובה).

6. קרא פסוקים 1-10, 16-19 שלפניך.

בקטעים אלה מתואר משבר וסיום המשבר.

א. תאר את המשבר. בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

ב. כיצד הסתיים המשבר? בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

(שים לב: שאלות 7-9 בעמוד הבא.)

תנ"ך, קיץ תשע"ג, מס' 131,001205

- 14 -

ענה על שתיים מהשאלות 7-9.

7. קרא פסוקים 1-10 שלפניך.

לפי פסוקים אלה, דוד מוכיח כושר מנהיגות בעת משבר.
הבא שתי דוגמאות לכך, והסבר אותן. בסס את דבריך על הכתוב.

8. קרא פסוק 10 ופסוקים 20-25 שלפניך.

מהו העיקרון של חלוקת השלל שהציעו חלק מן הלוחמים, ולעומתו מהו עקרון החלוקה שקבע דוד?
בסס את דבריך על הכתוב.

9. קרא פסוק 26 שלפניך.

הסיפור בקטע שלפניך התרחש ערב עליית דוד למלוכה.
יש הטוענים שפעולת דוד, המתוארת בפסוק זה, יכולה ללמד על תבונתו המדינית.
הסבר טענה זו.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך